

NÚMERO DE CRITERI: CRI0012-11

CRI 0012-11 Constitució de fiança en subrogació de deutor i ampliació de préstec hipotecari

Número de criteri:

12/2011

Òrgan:

Direcció General de Tributs.

Data d'eixida:

8 de juny de 2012

Títol criteri.

Constitució de fiança en subrogació i ampliació d'un préstec hipotecari, així com en ampliació de capital.

Normativa:

- Article 7 del Reial decret legislatiu 1/1993, de 24 de setembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.
- Articles 4 i 20 de la Llei 37/1992, de 28 de desembre, de l'impost sobre el valor afegit.

Doctrina i jurisprudència:

Tribunal Suprem: Sentència del Tribunal Suprem de 10 de desembre de 2009, en recurs de cassació en interès de la llei, i d'11 de novembre de 2011 en recurs de cassació en interès de la llei; i Sentència de 3 de novembre de 1997.

Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana: sentències 1344/2008, de 2 de desembre, 568/2009 de 8 d'abril, 252/2009, de 19 de febrer, 938/2009, de 17 de juny, 53/2010, de 27 de gener, 963/2010, de 14 de setembre, 419/2011, de 5 d'abril, 420/2011, de 5 d'abril, 15/2012, de 12 de gener i 209/2012, de 14 de febrer.

Tribunal Superior de Justícia de la Regió de Múrcia: sentència 539/2011, de 30 de maig.

Tribunal Superior de Justícia de Madrid: sentències 31267/2009, de 22 de febrer, 1150/2010, de 4 de novembre, i 31267/2009, de 22 de febrer.

Tribunal Superior de Justícia de La Rioja: sentències 234/2009 de 3 juliol, 53/2010, de 5 de febrer, 232/2010, de 23 d'abril, 259/2010, de 6 de maig, i 331/2010, de 15 juny.

Tribunal Superior de Justicia de Castilla i Lleó: Sentència 401/2010, d'1 d'octubre.

Tribunal Superior de Justicia de Catalunya: Sentència 965/2010, de 20 d'octubre.

TEAC: resolució de 22 de setembre de 1994.

Tribunal Económico-administratiu Regional de la Comunitat Valenciana: resolucions de 28 de juny de 2011 i 22 de juliol de 2011.

Direcció General de Tributs: resolucions V0887-06, [V1859-05](#), [V1195-05](#), [V0430-06](#), [V1070-10](#), [V1206-05](#) i 1267-04

Qüestions plantejades:

1. Tributació de la "constitució de fiança"

1.1. Normativa aplicable:

Article 7 del Reial decret legislatiu 1/1993, de 24 de setembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats:

1. Són transmissions patrimonials subjectes:

- a) Les transmissions oneroses per actes entre vius de qualsevol classe de béns i drets que integren el patrimoni de les persones físiques o jurídiques.
- b) La constitució de drets reals, préstecs, fiances, arrendaments, pensions i concessions administratives, excepte quan aquestes últimes tinguen per objecte la cessió del dret a utilitzar infraestructures ferroviàries o immobles o instal·lacions en ports i en aeroports.

(...)

5. No estaran subjectes al concepte de transmissions patrimonials oneroses, regulat en aquest títol, les operacions enumerades anteriorment quan siguen efectuades per empresaris o professionals en l'exercici de la seua activitat empresarial o professional i, en tot cas, quan constituïsquen entregues de béns o prestacions de serveis subjectes a l'impost sobre el valor afegit.

Article 4 de la Llei 37/1992, de 28 de desembre, de l'impost sobre el valor afegit. Fet imposable.

1. Estaran subjectes a l'impost les entregues de béns i prestacions de serveis efectuades en l'àmbit espacial de l'impost per empresaris o professionals a títol onerós, amb caràcter habitual o ocasional, en el desenvolupament de la seua activitat empresarial o professional, inclús si s'efectuen en favor dels socis, associats, membres o partícips de les entitats que les realitzen.

Article 20 de la Llei 37/1992, de 28 de desembre, de l'impost sobre el valor afegit: Exempcions en operacions interiors.

1. Estaran exemptes d'aquest impost les operacions següents:

(...)

18. Les següents operacions financeres:

(...)

f. La prestació de fiances, avals, caucions i la resta de garanties reals o personals, així com l'emissió, avís, confirmació i la resta d'operacions relatives als crèdits documentaris.

1.2. Consideracions.

Per a entendre efectuat el fet imposable de l'ITPAJD, modalitat TPO, en la constitució de la fiança, s'ha d'atendre a la condició del fiador que constitueix la fiança. Per tant, si la fiança es presta per un subjecte passiu d'IVA o no, és a dir, si es tracta d'un empresari o professional que actua en l'exercici de la seua activitat empresarial o professional (Sentència del Tribunal Suprem de 10 de desembre de 2009 –RJ/2010/262–, en recurs de cassació en interès de la llei, i Sentència del Tribunal Suprem d'11 de novembre de 2011 –JUR/2011/422436– en recurs de cassació en interès de la llei i Resolució DGT consulta V0887-06).

Per tant, es poden donar les circumstàncies següents:

- Fiador particular: La constitució de fiança estarà subjecta a TPO, ja que l'operació no està subjecta a l'IVA.
- Fiador empresari o professional que referma en l'exercici de la seua activitat empresarial o professional: estarà subjecte i exempt en IVA –art. 20.1.18.f, Llei 37/1992– i no subjecte a TPO.

2. Tributació de la prestació de fiança efectuada fora de l'àmbit de subjecció de l'IVA.

2.1. Normativa aplicable:

Article 15 del Reial decret legislatiu 1/1993, de 24 de setembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats:

1. La constitució de les fiances i dels drets d'hipoteca, penyora i anticresi, en garantia d'un préstec, tributaran exclusivament pel concepte de préstec.

Article 25 del Reial decret 828/1995, de 29 de maig, pel qual s'aprova el Reglament de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats. Tributació del préstec amb garantia.

1. La constitució de les fiances i dels drets d'hipoteca, penyora i anticresi, en garantia d'un préstec, tributaran exclusivament pel concepte de préstec, quan la constitució de la garantia siga simultània amb la concessió del préstec o en l'atorgament d'aquest estiguera prevista la posterior constitució de la garantia.

2.2. Consideracions.

De l'examen dels esmentats preceptes legals es conclou que la constitució de fiances fora de l'àmbit de subjecció de l'IVA tributarà exclusivament pel concepte de préstec en dos supòsits:

- Si la fiança es constitueix en el mateix moment que el préstec:
- Si, a pesar de no efectuar-se la constitució de la fiança i del préstec en el mateix moment, en l'atorgament d'aquest últim es va preveure la posterior constitució de la garantia.

En conseqüència, el fet imposable de constitució de fiança se subsumeix en el préstec i és indiferent el caràcter, empresarial o no, amb el que actue el prestador.

En els altres casos, és a dir, fiança constituïda de forma no simultània al préstec, si el garant no és subjecte passiu d'IVA, ha de tributar per TPO, i la base imposable és el total d'import refermat.

3. Simultaneïtat i previsió de la garantia en els casos de consolidació amb motiu de la subrogació del deutor en el préstec.

3.1. Subrogació de deutor, amb ampliació de préstec i sense

3.1.1. *En relació amb el préstec:* *CURSIVA*

La subrogació del deutor d'un préstec garantit amb hipoteca sobre un immoble per un altre deutor, que adquireix l'immoble hipotecat, no està subjecta a la quota gradual de la modalitat d'actes jurídics documentats,

documents notariais, ja que la subrogació esmentada no produeix una inscripció diferent de la que origina la transmissió de l'immoble. Entre d'altres, la consulta vinculant de la Direcció General de Tributs [V1859-05](#).

3.1.2. En relació amb la fiança:

3.1.2.1. Criteri de la DGT:

3.1.2.1.1. En relació amb la simultaneïtat de la fiança i el préstec:

La fiança constituïda simultàniament a la subrogació d'un préstec hipotecari s'ha de tributar separatament per tal concepte, ja que la seua constitució és posterior a la del préstec hipotecari. [V1195-05](#), [V0430-06](#) i [V1070-10](#).

3.1.2.1.2. En relació amb la previsió de la constitució posterior de la fiança:

El que ha d'estar previst és la constitució efectiva posterior de la garantia i no una mera indicació de la possibilitat de la seua constitució (V1195-05), és a dir: perquè aquesta resulte rellevant s'ha d'haver inclòs en el préstec originari, i no constituir una mera previsió, sinó una promesa de constitució de la garantia, que sí que podria suposar una obligació addicional, però només per al deutor originari ([V1206-05](#)), per la qual cosa difícilment pot comprendre els deutors subrogats.

3.1.2.2. Criteri jurisprudencial:

3.1.2.2.1. En relació amb la simultaneïtat de la fiança i el préstec:

a) No hi ha un nou fet imposable:

Després d'una primera línia argumental (sentències 1344/2008, de 2 de desembre i 568/2009 de 8 d'abril), en una reiterada jurisprudència posterior, manifestada a partir de la sentència 252/2009, de 19 de febrer i confirmada per les sentències 938/2009, de 17 de juny, 53/2010, de 27 de gener i moltes altres, el TSJ de la Comunitat Valenciana considera que, "en els casos de subrogació d'un nou deutor es produeixen els efectes propis d'una novació contractual, amb establiment simultani de garanties, es manté la hipotecària per subrogació i es constitueix la fiança en el nou contracte de préstec, de conformitat a l'article 15.1 de la Llei 1/1993, de 24 de setembre, existirà un sol fet imposable gravat de forma unitària com un préstec, subjecte a l'ITP i AJD, modalitat de transmissions patrimonials oneroses, però d'alguna manera tributarà per l'impost pretés per les administracions demandades, perquè es compleix la condició de simultaneïtat en la concessió del préstec i en la constitució de garanties imposada per l'article 25 del Reglament de l'ITP i AJD. Es reforça amb això la posició del creditor i és indiferent a tals efectes que la fiança es constituïra després del préstec, perquè la subrogació produïda en l'escriptura de compravenda suposa una novació a tots els efectes i es donarà la simultaneïtat de préstec i garanties, havent d'evitar la doble imposició que suposa la liquidació impugnada".

— **Tribunal Superior de Justícia de la Regió de Múrcia.** Sentència 539/2011, de 30 de maig. Estableix:

"En aquest cas, la sala considera que s'ha de confirmar la resolució del TEARM, ja que entenem es compleixen tots els requisits legals i reglamentaris exigits: d'una banda, s'ha d'estimar que la fiança es constitueix simultàniament amb l'atorgament del préstec hipotecari al prestatari (no es pot acceptar la tesi de l'administració regional de què estiguem en presència d'una simple subrogació, sinó que hi ha una autèntica novació). Però és que, a més, en l'escriptura inicial, en l'apartat 13, es preveu expressament que "tant en el cas de modificació de les condicions d'aquest préstec, com en el cas d'haver-se admés la subrogació activa o passiva que es formalitza en aquesta escriptura, es preveu especialment la possibilitat de constituir fiances en cas que siga necessari".

b) Hi ha un nou fet imposable, però limitat a la quantia pendent d'amortitzar del préstec inicial.

— **Tribunal Superior de Justícia de Madrid.** En la sentència núm. 31267/2009, de 22 de febrer, el Tribunal Superior de Justícia de Madrid considera que la fiança constituïda al mateix temps que una subrogació de préstec hipotecari constitueix una operació subjecta a TPO, i la base imposable ascendeix a la quantia pendent d'amortitzar del préstec inicial, perquè ha d'excloure la part ja amortitzada i l'import resultant de l'ampliació. En el mateix sentit, Sentència 1150/2010 de 4 novembre.

— **Tribunal Superior de Justicia de La Rioja** (Sala Contenciosa Administrativa, secció 1a. Sentència núm. 331/2010 de 15 juny.

La base imposable ha de quedar limitada a la quantia garantida pels fiadors, i s'exclourà l'import corresponent a l'ampliació; exclusió que s'efectua per aplicació del que preveu l'article 15.1 de la Llei de l'impost; tot això d'acord amb allò que s'ha exposat en la Resolució dictada el 30 de setembre de 2009 pel Tribunal Económicoadministratiu Regional de La Rioja.

— **Tribunal Económicoadministratiu Regional de València**. En diverses resolucions (per exemple, la Resolució de 28 de juny de 2011) s'estableix que procedeix el fet imposable de fiança en els casos de subrogació, si bé limita la base imposable a la quantia pendent d'amortitzar del préstec inicial, s'exclou la part ja amortitzada, així com l'ampliació del préstec, de la qual considera que sí que hi ha simultaneïtat.

3.1.2.2.2. En relació amb la previsió de la constitució posterior de la fiança:

El TEARCV considera que si hi ha una previsió sobre la constitució de la garantia mitjançant consolidació personal en el moment de formalitzar l'escriptura de constitució de préstec, ara objecte de subrogació, modificació, i si escau, ampliació, hi ha simultaneïtat respecte al préstec originari, i no procedeix la tributació per TPO pel concepte de "fiança".

En un sentit semblant al criteri de la DGT, la Sentència 401/2010, d'1 d'octubre, del Tribunal Superior de Justicia de Castilla i Lleó, considera que no hi ha tal previsió de posterior constitució quan el creditor del préstec simplement es reserva la facultat d'exigir una fiança, sense que s'establisquen les condicions d'aquesta.

Per la seua banda, el Tribunal Superior de Justicia de Catalunya, en la Sentència núm. 965/2010, de 20 d'octubre, admet la possibilitat que existisca simultaneïtat si la constitució de la fiança estiguera anunciada en la conformació del préstec originari. No obstant això, matisa que no totes les previsions poden portar a aquesta conclusió, perquè si s'invoca una clàusula genèrica, no es pot pretendre que sorgisquen els efectes pretesos, i

s'entén així correctament aplicada la doctrina fiscal per l'Administració tributària, en el sentit que el contingut de la clàusula de previsió genèrica estipulada en el préstec originari no té cap relació vinculant amb la posterior escriptura de venda amb subrogació, modificació i ampliació.

3.1.2.3. Conclusió:

Tant en els supòsits en què no estiga prevista en el moment de constitució del préstec hipotecari inicial la constitució d'una fiança posterior, com en els supòsits en què Sí que estiga prevista la constitució posterior d'una fiança, s'ha de liquidar per TPO per la constitució de la fiança, però la base imposable serà només l'import pendent d'amortitzar del préstec original.

3.2. Ampliació de l'import del préstec, sense subrogació de deutor:

3.2.1. En relació amb el préstec:

L'ampliació del préstec, com que es concedeix per una entitat de crèdit, que és un empresari que actua en l'exercici de la seua activitat empresarial, estarà subjecta a l'IVA i exempta en aquest, per la qual cosa, com que compleix els requisits de l'article 27 i següents del text refós de la Llei de l'ITPAJD, quedarà subjecte a AJD, i constituirà la base imposable, a aquest efecte, l'increment de la responsabilitat hipotecària (Resolució de 22 de setembre de 1994 del TEAC i V0887-06).

3.2.2. En relació amb la fiança:

3.2.2.1. En relació amb la simultaneïtat de la fiança i el préstec:

3.2.2.1.1. Criteri de la DGT:

La constitució d'una fiança de forma simultània amb l'ampliació d'un préstec no suposa constitució simultània amb la concessió del préstec. Per la qual cosa, resulta una operació gravable de forma diferent per TPO. V0887-06, i la base imposable és l'import total de l'obligació garantida, d'acord amb la consulta 1267-04.

3.2.2.1.2. Criteri jurisprudencial:

— **Tribunal Económico-administratiu Regional de València.** El dit Tribunal argumenta, en diverses resolucions de recursos d'anul·lació (servint com a exemple de totes elles, la Resolució de 22 de juliol de 2011), que la part de la fiança que cobreix l'ampliació sí que suposa atorgament de la fiança de forma simultània al préstec, i que, per tant, per la dita part no queda subjecta.

— **Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana.** Després d'aplicar en diverses sentències a l'ampliació de préstec, sense subrogació, el mateix criteri que el de la subrogació, amb ampliació de préstec o sense (entre d'altres, sentències 419/2011, de 5 d'abril, 420/2011, de 5 d'abril, i 963/2010, de 14 de setembre). I es considera, per tant, que en els casos d'ampliació de préstecs hipotecaris amb constitució de fiança no existeix fet imposable separat per la constitució de la fiança, en canvi, en la sentència 209/2012, de 14 de febrer, canvia el seu criteri en aquest punt, ja que considera en el fonament de dret segon, que "quan es produeix una ampliació del préstec, sí que tributarà per la constitució de la fiança, ja que no existeix simultaneïtat, respecte al principal garantit pendent de pagament en el moment de produir-se tal ampliació".

— **Altres tribunals superiors de justícia de comunitats autònomes.**

El Tribunal Superior de Justícia de Madrid, en Sentència 1150/2010, de 4 de novembre, que rectifica la seua postura anterior, continguda, per exemple, en la Sentència 31267/2009, de 22 de febrer, manifesta que "el que exigeixen els preceptes transcrits (es refereix a l'article 15 del Text Refós de la Llei de l'impost, i a l'article 25 del seu reglament) és que es constituïska simultàniament el préstec i la garantia o que, almenys, es preveja en el contracte la contractació d'una posterior fiança, requisits que no concorren en aquest cas, atés que en el contracte de préstec no hi ha cap previsió respecte d'això i que quan es pacta la fiança és una convenció posterior per la qual s'amplia el préstec i la hipoteca", i conclou que "la base imposable ha d'estar constituïda per les quantitats de les quals respon el fiador, i comprén, segons l'escriptura d'ampliació, tots els conceptes econòmics previstos en el contracte que afecten el deutor principal i prestatari, i que coincidiran amb la suma

de les quantitats de què respon la finca hipotecada, és a dir, amb la responsabilitat hipotecària total, que ascendeix a X (s'indica una quantitat que és igual a la suma del capital pendent d'amortització del préstec original més l'import de l'ampliació del préstec), quantitat que coincideix amb la base imposable fixada per l'Administració".

En canvi, el Tribunal Superior de Justícia de la Rioja, en diverses sentències (entre d'altres, les sentències 234/2009 de 3 juliol, 259/2010, de 6 de maig, 331/2010 de 15 juny, 53/2010, de 5 de febrer, i 232/2010, de 23 d'abril), considera que només procedeix TPO per la quantitat pendent d'amortització del préstec original, però no per la part de l'ampliació del préstec, manifestant que "l'ampliació és equiparable a la constitució. Per la qual cosa, l'import de l'ampliació quedaria subjecte a "actes jurídics documentats" per al prestatari per l'ampliació de la hipoteca i a "transmissions patrimonials oneroses" en concepte de fiança per al prestador. Com en el moment de l'ampliació, la fiança i la concessió de l'ampliació del crèdit són simultànies, ha d'operar el criteri d'exclusió de gravamen pel concepte de fiança en la quantia ampliada, però no és així en la part en què es referma el préstec original pendent d'amortitzar".

— **Tribunal Suprem.** Una vegada admesa pel Tribunal Suprem en la Sentència de 3 de novembre de 1997, la legalitat de l'article 25.1 del Reial decret 828/1995, de 29 de maig, pel qual s'aprova el Reglament de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, no ha tingut oportunitat de pronunciar-se de forma expressa sobre la problemàtica suscitada al voltant de la constitució de fiança en subrogació en la figura del deutor de préstecs hipotecaris. No obstant això, la Sentència del Tribunal Suprem d'11 de novembre de 2011, inclús desestimant el recurs en interès de llei plantejat pel Govern de Canàries, basant-se en la inadequació de la pretensió de la part recurrent amb vista a la doctrina legal proposta, es pronuncia constatant <<obiter dicta>> l'existència del fet imposable "constitució de fiança", si bé no resulta concloent sobre l'import de la base imposable a tindre en compte.

3.2.2.2. En relació amb la previsió de la constitució posterior de la fiança:

3.2.2.2.1. Criteri de la DGT:

Perquè aquesta resulte rellevant s'ha d'haver inclòs en el préstec originari, i no constituir una mera previsió, sinó una promesa de constitució de la garantia, que sí que podria suposar una obligació addicional. En aquest sentit, la consulta vinculant V0887-06.

3.2.2.2.2. Criteri jurisprudencial.

El Tribunal Suprem, en la Sentència d'11 de novembre de 2011, estableix que s'ha d'acreditar que la fiança estiguera prevista en la constitució de l'atorgament de l'escriptura. En termes semblants es pronuncia la Sentència 1150/2010, de 4 de novembre, del Tribunal Superior de Justícia de Madrid.

3.2.2.3. Conclusió:

3.1.2.3.1. En els supòsits en què NO estiga prevista en el moment de constitució del préstec hipotecari inicial la constitució d'una fiança posterior, s'han de *practicar liquidacions de TPO per la constitució de la fiança, si bé la base imposable serà només l'import pendent d'amortitzar del préstec original.*

3.1.2.3.2 En els supòsits en què SÍ que estiga prevista en el moment de constitució del préstec hipotecari inicial la constitució d'una fiança posterior, si aquesta fiança es constitueix en el moment posterior de subrogació o ampliació, es considera que hi ha la simultaneïtat a què es refereix l'article 25 del Reial decret 828/1995, de 29 de maig, pel qual s'aprova el Reglament de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, i que, per tant, no existeix fet imposable separat de fiança. Cal atendre al contingut concret de tal previsió, sense que servisquen, a tals efectes, clàusules genèriques que no indiquen les condicions de la fiança, ni meres clàusules de reserva de facultat d'exigir fiança.

4. Punt de connexió fiança. Comunitat Autònoma competent.

Per a l'anàlisi de la qüestió plantada s'expliciten els següents preceptes legals:

"Article 33 de la Llei 22/2009 de 18 de desembre, per la qual es regula el sistema de finançament de les comunitats autònomes de règim comú i ciutats amb estatut d'autonomia i es modifiquen determinades normes tributàries:

Abast de la cessió i punts de connexió en l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.

(...)

2. Es considerarà produït en el territori d'una comunitat autònoma el rendiment de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats d'acord amb els punts de connexió que a continuació s'enumeren:

1. En les escriptures, actes i testimonis gravats per la quota fixa d'actes jurídics documentats, documents notariais, el rendiment de la quota fixa esmentada ha de correspondre a la comunitat autònoma en què s'autoritzen o atorguen.
2. Sense perjudici del que disposa el punt 1 anterior, en la resta de supòsits actuaran com a punts de connexió els que a continuació s'enumeren pel següent orde d'aplicació: (...)
3. Quan l'acte o document no motive liquidació ni per la quota gradual d'actes jurídics documentats, documents notariais, ni tampoc per la modalitat d'operacions societàries, el rendiment s'atribuirà aplicant les regles que figuren a continuació en funció de la naturalesa de l'acte o contracte documentat i dels béns als quals es referisca:

1. Quan l'acte o document comprega transmissions i arrendaments de béns immobles, constitució i cessió de drets reals, inclús de garantia, sobre els aquests, a la comunitat autònoma en què radiquen els immobles. (...)

5. Quan es referisca exclusivament a la constitució de préstecs simples, fiances, arrendaments no immobiliaris i pensions, a la comunitat autònoma en què el subjecte passiu tinga residència habitual o domicili fiscal, segons es tracte de persones físiques o jurídiques."

Per tant, es poden donar dos supòsits:

1. S'efectua el fet imposable de forma autònoma: d'acord amb el que disposa l'article 33.2.c.5 de la Llei 22/2009, de 18 de desembre, el punt de connexió és el domicili fiscal del creditor refermat.
2. S'efectua el fet imposable però no "exclusivament", sinó acompanyat d'una altra operació sobre un immoble, com l'adquisició d'un habitatge, constitució d'un préstec hipotecari, etc. En aquest cas, de conformitat amb l'article 33.2.c.1 de l'esmentada Llei 22/2009, el punt de connexió seria la comunitat on radica el bé immoble.

No obstant això, és necessari tindre en compte que si el domicili fiscal del creditor refermat està situat en algun dels territoris forals, no cal distingir els dos casos anteriorment explicitats, de manera que, en tots els casos, el punt de connexió estaria configurat pel domicili fiscal del creditor refermat, ja que tant la Llei 12/2002, de 23 de maig, per la qual s'aprova el Concert econòmic amb la Comunitat Autònoma del País Basc, com la Llei 28/1990, de 26 de desembre, per la qual s'aprova el Conveni econòmic entre l'Estat i la Comunitat Foral de Navarra, no estableixen com a requisit del punt de connexió de la fiança que s'efectue "exclusivament". (Sentència del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana 15/2012, de 12 de gener).